

Frekvenssejä eli siis yleisyyksiä

Taaskaan ei ole ainakaan tämän kirjoittajalle tullut juurikaan palautetta lukijoiden parhaista ja/tai huonoimmista ristikkoelämyksistä, joista tällä palstalla on hiljattain ollut puhetta. Siksi palaamme erääseen muuhun kestoaiheeseemme eli kirjainten frekvensseihin.

Suomen kielessä yleisimmin esiintyvät kirjaimet ovat A, I, T ja N. Sitten tulevat E, S, L, O, K ja U. Näin on ainakin Kielikello-lehden artikkelissa todennut jo 1990-luvun alussa Matti Pääkkönen. Koska kieli muuttuu koko ajan, varsinkin puhuttu kieli, voi olla, että sen jälkeen tilanne on hieman muuttunut, mutta tuskin kovinkaan paljon.

Eri kielissä kirjainten yleisyydet ovat erilaisia. Mutta ilmeisesti on niin, että pyrkimys helppoon ääntämiseen on jokseenkin yleistä. Monissa kielissä kuitenkin ääntäminen ja kirjoitusasu poikkeavat huomattavasti toisistaan. Suomessakin on eri murteita ja puhetapoja. On sanottu, että silloin, kun ihmiset vielä asuivat enimmäkseen maaseudulla, ihmisen puheesta saattoi kuulla tarkalleen, mistä hän oli kotoisin. Nykyisin ei kai enää ole näin.

Kieltä ovat muuttaneet monet tekijät. Varsinkin se, että ihmiset ovat liikkuneet ja muuttaneet paikasta toiseen ja olleet kontaktissa muunlaista kieltä puhuneiden ihmisten kanssa. Lisäksi meillä Suomessakin on ollut yleisesti käytössä oleva kirjakieli, jota edelleen käytetään lehdistössä ja vieläpä monissa televisio-ohjelmissa. Internetissä kielenkäyttö ja kirjoitus voi olla vapaampaa ja epämuodollisempaa, mutta kaikilla vakavasti otettavilla verkkosivuillakin käytetään yleensä normaalia yleissuomea, jolle on yleisesti hyväksytyt säännöt.

Suomen kielessäkin on toki lainasanoja, joita ilmestyy jatkuvasti lisää, sitä mukaa kun kansainväliset kontaktit lisääntyvät ja erilaiset tekniset keksinnöt tai muodit leviävät. Silti ymmärrämme edelleen toisiamme melko hyvin. Sanasto voi muuttua ja vaihtua, mutta kielen perusrakenteet säilyvät. Monet ihmiset tietysti haluavatkin erottua muista puhumalla eri tavalla kuin toiset, ei pelkästään omasta kotiseudustaan pitävät maalaiset, vaan myös monenlaiset alakulttuurit. Sekin on vain normaalia. Kieli elää ja kehittyy. Ja sanaristikot heijastavat omalla tavallaan kielen kehitystä. Niissäkin käytetään uusia sanoja, uusia vihjeitä ja uusia termejä. Miksipä ei?

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/